

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
สารบัญ	(2)
สารบัญภาพ	(13)
สารบัญตาราง	(20)
สารบัญแผนภาพ	(21)
บทที่ 1 ประวัติความเป็นมาของข้าวเชิงสับสน	1
1.1 ความเป็นมาของงานข้าว	1
1.1.1 งานข้าวยุคภาษาพูดในสมัยบรรพกาล	2
1.1.2 งานข้าวยุคภาษาเขียน	5
1.1.3 งานข้าวยุคการพิมพ์แห่งศตวรรษที่ 15–18	7
1.1.4 งานข้าวยุคอุตสาหกรรมงานข้าวแห่งศตวรรษ ที่ 19	22
1.1.5 งานข้าวยุคข้าวข้ามสื่อแห่งศตวรรษที่ 20	28
1.1.6 งานข้าวยุคสื่อดิจิทัลและการหลอมรวมสื่อใน ศตวรรษที่ 21	29
1.2 ยุคสมัยของพัฒนาการข้าวเชิงสับสน	31
1.3 ข้าวเชิงสับสนยุคแรก	32
1.3 ข้าวเชิงสับสนในยุคควอเตอร์เกต	38
1.4 ข้าวเชิงสับสนในยุคปัจจุบัน	43
สรุป	46

เอกสารอ้างอิง	47
---------------	----

บทที่ 2 พัฒนาการข้าวเชิงสืบสวนไทย 51

2.1 การแบ่งยุคของพัฒนาการข้าวเชิงสืบสวนไทย	52
--	----

2.2 ข้าวเชิงสืบสวนไทยยุคราชสำนัก	54
----------------------------------	----

2.2.1 ข้าวเชิงสืบสวนสมัยรัชกาลที่ 4	54
-------------------------------------	----

2.2.2 ข้าวเชิงสืบสวนสมัยรัชกาลที่ 5	60
-------------------------------------	----

2.2.3 ข้าวเชิงสืบสวนสมัยรัชกาลที่ 6	62
-------------------------------------	----

2.2.4 ข้าวเชิงสืบสวนสมัยรัชกาลที่ 7	71
-------------------------------------	----

2.3 ข้าวเชิงสืบสวนไทยยุคเริ่มประชาธิปไตย	72
--	----

2.4 ข้าวเชิงสืบสวนไทยนับแต่ถึงพุทธกาล ปี พ.ศ. 2500	81
--	----

2.5 ข้าวเชิงสืบสวนไทยยุคหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516	
--	--

-ปัจจุบัน	98
-----------	----

2.5.1 ข้าวเชิงสืบสวนยุคร่วมสมัยกับอิศรา อมันตกุล	102
--	-----

2.5.2 ข้าวเชิงสืบสวนหลังยุคอิศรา อมันตกุลถึงปัจจุบัน	103
--	-----

สรุป	114
------	-----

เอกสารอ้างอิง	116
---------------	-----

บทที่ 3 หลักการข้าวเชิงสืบสวน 123

3.1 ความหมายของ “ข้าวเชิงสืบสวน”	123
----------------------------------	-----

3.2 ความสำคัญของ “งานข้าวเชิงสืบสวน”	140
--------------------------------------	-----

3.3 ลักษณะของข้าวเชิงสืบสวน	142
-----------------------------	-----

3.3.1	ข่าวเชิงสืบสวนต้องให้ความจริง ไม่ใช่เพียงแค่ข้อเท็จจริง	155
3.3.2	ข่าวเชิงสืบสวนต้องมีการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ	156
3.3.3	ข่าวเชิงสืบสวนต้องมีการเปิดโปงข้อมูลที่ถูกปิดหรือไม่เคยรับรู้กันมาก่อน	156
3.3.4	ข่าวเชิงสืบสวนต้องให้เวลาตามต่อข่าว	157
3.3.5	ข่าวเชิงสืบสวนต้องเป็นการค้นพบข้อมูลใหม่หรือพบข่าวใหญ่	157
3.3.6	ข่าวเชิงสืบสวนมีบทบาทเป็นสุนัขเฝ้าบ้านและมารับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรข่าว	157
3.3.7	ข่าวเชิงสืบสวนสามารถเปิดเผยกฎหมายและข้อบังคับที่ถูกละเมิด	158
3.3.8	ข่าวเชิงสืบสวนต้องมุ่งเป้าหมายให้เกิดความเปลี่ยนแปลง	158
สรุป		159
เอกสารอ้างอิง		160
บทที่ 4	กระบวนการข่าวเชิงสืบสวน	165
4.1	ญาณวิทยาของงานข่าวเชิงสืบสวน	166
4.2	การค้นหาและจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	173
4.2.1	ที่มาของประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	174
4.2.2	ประเภทของประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	177

4.3 การแกะรอยข่าวเชิงสืบสวน	179
4.4 การประเมินความเป็นไปได้ของข่าว	182
4.5 การตั้งสมมติฐานข่าวเชิงสืบสวน	183
4.5.1 การตั้งสมมติฐานข่าวเชิงสืบสวน	184
4.5.2 การสังเกต	185
4.5.3 การดมกลิ่น	185
4.5.4 สมมติฐานข่าวเชิงสืบสวน	186
4.6 การวางแผนงานข่าวเชิงสืบสวน	186
4.7 การหาข้อมูลข่าวและการสัมภาษณ์	189
4.7.1 การเสาะหาผู้เชี่ยวชาญ	190
4.7.2 การขุดค้นหาหลักฐาน	190
4.7.3 การสัมภาษณ์บุคคล	191
4.7.4 การลงพื้นที่ข่าว	191
4.8 การตรวจสอบข้อมูลข่าวเชิงลึก	193
4.8.1 การตรวจสอบหลักฐานข้อมูลข่าวเชิงลึก	193
4.8.2 การไขว้ข้อมูลข่าวเชิงลึก	194
4.8.3 การสอบย้อนข้อมูลข่าวเชิงลึก	194
4.9 การนำเสนอข่าวเชิงสืบสวน	194
4.9.1 การวิเคราะห์และการวางโครงเรื่อง	195
4.9.2 การเขียนและการบรรณาธิกรข่าวเชิงสืบสวน	196
4.9.3 การนำเสนอข่าวเชิงสืบสวน	198
4.9.4 การบริหารการใช้ข้อมูลข่าว	199

4.10 การตามข่าวต่อ	200
สรุป	201
เอกสารอ้างอิง	203

บทที่ 5 การจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน 205

5.1 ความหมายและลักษณะของประเด็นข่าว	205
5.1.1 ความหมายของประเด็นข่าว	205
5.1.2 ลักษณะของประเด็นข่าว	207
5.2 ประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	209
5.2.1 ลักษณะประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	209
5.2.2 ประเภทของประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	211
5.3 การค้นหาและจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	217
5.3.1 ที่มาประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	218
5.3.2 การจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	223
5.3.3 วิธีการจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	224
5.4 วิเคราะห์การจับประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	235

สรุป	247
เอกสารอ้างอิง	248

บทที่ 6 การวางแผนงานข่าวเชิงสืบสวน 251

6.1 ความหมายของ “การวางแผนงานข่าวเชิงสืบสวน”	251
6.2 ความสำคัญของการวางแผนงานข่าวเชิงสืบสวน	252

6.3 แผนงานข่าวเชิงสืบสวนด้านต่างๆ	256
6.3.1 แผนงานด้านประเด็นเนื้อหาข่าวเชิงสืบสวน	256
6.3.2 แผนงานด้านทีมข่าวเชิงสืบสวน	261
6.3.3 แผนงานด้านการบริหารงานข่าวเชิงสืบสวน	265
6.4 การวางแผนข่าวเชิงสืบสวนขั้นตอนต่างๆ	267
6.4.1 การวางแผนหาประเด็นข่าวเชิงสืบสวน	269
6.4.2 การวางแผนหาข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	272
6.4.3 การวางแผนวิเคราะห์ข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	290
6.4.4 การวางแผนวางโครงเรื่องรายงานข่าวเชิงสืบสวน	291
6.4.5 การวางแผนเขียนร่างรายงานข่าวเชิงสืบสวน	293
6.4.6 การวางแผนตรวจสอบข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	295
6.4.7 การวางแผนนำเสนอข่าวเชิงสืบสวน	295
สรุป	297
เอกสารอ้างอิง	298
บทที่ 7 การตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	303
7.1 ความหมายของการตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	303
7.2 ความสำคัญของการตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	307
7.2.1 เพื่อมุ่งนำเสนอความจริงในงานข่าวเชิงสืบสวน	308
7.2.2 เพื่อป้องกันการฟ้องร้องเป็นคดีความอันอาจเกิด จากการนำเสนอข่าว	309
7.2.3 เพื่อไม่ให้ข่าวถูกใช้เป็นเครื่องมือการโฆษณาชวนเชื่อ	310

7.2.4 เพื่อการสร้างความเป็นภววิสัยของงานข่าว	312
7.2.5 เพื่อการสร้างความสมดุลและความเป็นธรรมของ งานข่าว	313
7.3 หลักการตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงสืบสวน	314
7.3.1 การตรวจสอบยืนยันหลักฐานข้อมูลข่าวเชิงลึก	317
7.3.2 การไขว้ข้อมูลข่าวเชิงลึก	321
7.3.3 การสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงลึก	323
7.4 ประเภทของข้อมูลข่าวเชิงสืบสวนในยุคดิจิทัล	326
7.4.1 แหล่งข้อมูลข่าวออนไลน์	329
7.4.2 แหล่งข้อมูลข่าวแบบดั้งเดิม	331
7.5 การตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงลึกในยุคดิจิทัล	333
7.5.1 ความสำคัญของการตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวยุค สื่อดิจิทัล	333
7.5.2 การตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวจากสื่อดิจิทัล	335
7.5.3 การตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าวเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ บุคคล	341
สรุป	345
เอกสารอ้างอิง	346
บทที่ 8 วารสารศาสตร์เชิงข้อมูลกับงานข่าวเชิงสืบสวน	353
8.1 ความหมายของวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล	353
8.2 ความเป็นมาของวารสารศาสตร์เชิงข้อมูล	354

8.3 การใช้คอมพิวเตอร์ในงานข่าว	358
8.3.1 ความหมายของ “การใช้คอมพิวเตอร์ในงานข่าว”	358
8.3.2 ความหมายของ “การประยุกต์วิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์ มาเป็นเครื่องมือในงานข่าว”	361
8.4 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในงานข่าวเชิงสืบสวน	363
8.4.1 ความหมายของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในงาน ข่าวเชิงสืบสวน	363
8.4.2 เปรียบเทียบการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในงานข่าว เชิงสืบสวนกับแนวคิดอื่น	365
8.5 รูปแบบของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในงานข่าวเชิงสืบสวน	375
8.5.1 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการรวบรวมข้อมูลข่าว เชิงสืบสวน	376
8.5.2 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าว เชิงสืบสวน	377
8.5.3 การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการตรวจสอบยืนยันข้อมูลข่าว เชิงสืบสวน	381
สรุป	385
เอกสารอ้างอิง	386
บทที่ 9 ข่าวตามต่อกับงานข่าวเชิงสืบสวน	389
9.1 ความหมายของ “ข่าวตามต่อ”	389
9.2 ความสำคัญของ “การตามต่อข่าว”	393

9.2.1 การสร้างความต่อเนื่อง	394
9.2.2 การตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น	395
9.2.3 การสร้างความสมดุล	395
9.2.4 การเปิดโปงเรื่องราวที่ถูกปกปิด	396
9.2.5 การหาแง่มุมสำรองข่าวใหญ่	397
9.2.6 การเสริมข้อมูลข่าวจากรายงานสด	398
9.3 ประเภทของการรายงานข่าวตามต่อ	400
9.3.1 ข่าวต่อเนื่อง	401
9.3.2 ข่าวขยายความ	401
9.3.3 สารคดีเชิงข่าว	401
9.3.4 ความเห็นตามต่อ	402
9.3.5 ข่าวตามต่อเชิงพื้นที่	402
9.3.6 ปุ่มหลังข่าว	403
9.3.7 เรื่องราวตามติด	403
9.3.8 ข่าวพื้นอดีต	403
9.3.9 ข่าวข้อค้นพบใหม่	404
9.3.10 ข่าวเชิงสืบสวน	404
9.4 การรายงานข่าวเชิงสืบสวนกับข่าวตามต่อ	405
9.4.1 ความสำคัญของการตามต่อข่าวในข่าวเชิงสืบสวน	405
9.4.2 เทคนิคการตามต่อข่าวในข่าวเชิงสืบสวน	408
9.5 โครงสร้างของการเขียนข่าวตามต่อ	414
9.5.1 องค์ประกอบด้านประวัติ	415

9.5.2 องค์ประกอบด้านขอบเขต	416
9.5.3 องค์ประกอบด้านเหตุผล	416
9.5.4 องค์ประกอบด้านผลกระทบ	416
9.5.5 องค์ประกอบด้านการโต้ตอบ	417
9.5.6 องค์ประกอบด้านอนาคต	417
สรุป	417
เอกสารอ้างอิง	419
บทที่ 10 จริยธรรมข่าวเชิงสืบสวน	423
10.1 ความหมายของจริยธรรมข่าวเชิงสืบสวน	423
10.1.1 ความหมายของจริยธรรม	423
10.1.2 ความหมายของจรรยาบรรณ	425
10.1.3 ความหมายของจริยธรรมข่าวเชิงสืบสวน	426
10.2 ความสำคัญของจริยธรรมข่าวเชิงสืบสวน	427
10.3 ประเภทและระดับของจริยธรรมงานข่าวเชิงสืบสวน	431
10.3.1 ประเภทของจริยธรรมงานข่าวเชิงสืบสวน	431
10.3.2 ระดับของจริยธรรมงานข่าวเชิงสืบสวน	433
10.4 หลักจริยธรรมของการรายงานข่าวเชิงสืบสวน	434
10.4.1 หลักความถูกต้อง	438
10.4.2 หลักความเป็นธรรม	440
10.4.3 หลักความครบถ้วน	444
10.4.4 หลักความโปร่งใส	445

10.5 ประเด็นกฎหมายและจริยธรรมข่าวเชิงสืบสวน	450
10.5.1 ผลประโยชน์สาธารณะ	450
10.5.2 การบุกรุก	452
10.5.3 การดักฟังโทรศัพท์	452
10.5.4 การซ่อนกล้องถ่ายภาพ	453
10.5.5 การพรางตัว	453
10.5.6 สิทธิส่วนบุคคล	454
10.5.7 การละเมิด	456
10.5.8 การหมิ่นประมาท	456
10.5.9 การดูหมิ่น	457
10.5.10 การนำเสนอเรื่องราวบุคคลสาธารณะ	457
10.6 แนวปฏิบัติทางจริยธรรมของนักข่าวเชิงสืบสวน	458
สรุป	460
เอกสารอ้างอิง	462
บรรณานุกรม	469
ดัชนีค้นคำ	491
Index	495